

Отже, контролінг включає більш ширший діапазон функцій та завдань, ніж внутрішній та бюджетний контроль. Фінансовий контролінг не слід прирівнювати до фінансового контролю, оскільки окрім контролю він спрямований на інформаційно-аналітичне, методичне та консультаційне забезпечення управлінських рішень.

Узагальнення літературних джерел з проблеми організації контролінгу на підприємстві призводить до висновку, що контролінг повинен органічно входити в загальну систему управління підприємством і бути однією з основних функціональних систем, які забезпечують реалізацію і стратегічних, і тактичних рішень.

Література

1. Бланк И. А. Управление финансовой стабилизацией предприятия / И. А. Бланк. – К.: Эльга: Ника-Центр, 2007. – 484 с.
2. Білик М. Д. Методи фінансового планування і прогнозування в управлінні фінансами підприємства / М. Д. Білик // Формування ринкових відносин в Україні. – 2012. – № 9. – С. 79–84.
3. Крупка М. І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України: монографія / М. І. Крупка. – Львів: Видавничий центр Львівського національного університету ім. І. Франка, 2001.
4. Манн Р. Контроллинг для начинающих. Система управления прибылью / Р. Манн, Э. Майер; пер. с нем.; под ред. и с предисл. В. Б. Ивашкевича. – [2-е изд., перераб. и доп.]. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 304 с.
5. Терещенко О. О. Фінансовий контролінг / О. О. Терещенко, Н. Д. Бабяк. – К.: КНЕУ, 2013. – 407 с.
6. Федосов В. Фінансова реструктуризація в Україні: проблеми і напрями: монографія / В. Федосов, В. Опарін, С. Львовчкін. – К.: КНЕУ, 2002.

Гбур Н. В., ст. гр. ФСГзм-11
Фаріон Я. М., к.е.н., доцент

ФОРМУВАННЯ ОБОРОТНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

Необхідною умовою ефективного функціонування для будь-якого підприємства є наявність оборотного капіталу. Це пов'язано з тим, що від розміру оборотного капіталу підприємства залежить його фінансовий стан, а саме рентабельність, платоспроможність і ліквідність.

Оборотний капітал підприємства – це сукупність матеріальних та грошових цінностей (економічних ресурсів), які знаходяться в постійному кругообігу, змінюючи свою матеріальну форму протягом одного операційного циклу, і в повному обсязі переносять свою вартість на товари, що реалізуються підприємством [1, с. 210].

Саме тому в сьгоднішніх умовах хронічного дефіциту фінансових ресурсів необхідно забезпечити раціональне формування оборотного капіталу підприємства.

Формування оборотного капіталу підприємства проходить за декількома етапами. На першому етапі здійснюється процес початкового формування власного оборотного капіталу підприємства. На другому етапі проходить поповнення власного оборотного капіталу для підтримки безперервного функціонування підприємства. На третьому етапі в процесі розширення виробничо-господарської діяльності та формування нових структурних одиниць зростає ринкова вартість підприємства. На четвертому етапі формується оборотний капітал підприємства для проведення інвестиційної діяльності [2, с. 100].

Кожному із зазначених етапів притаманна спільна умова формування оборотного капіталу, а саме наявність певного джерела, що використовується для його фінансування.

Процес формування джерел фінансування оборотного капіталу має ґрунтуватися на встановленні такого співвідношення параметрів його обсягів та структурних елементів, який забезпечуватиме максимально ефективне функціонування оборотного капіталу підприємства.

У сучасних умовах господарювання підприємства всіх форм власності й організаційно-правового статусу формують оборотний капітал, використовуючи власні та позичкові кошти.

Вибір схеми формування оборотного капіталу зумовлений необхідністю визначення оптимального співвідношення власних і залучених джерел фінансування оборотного капіталу підприємства, яке передбачає вирішення таких завдань: за рахунок яких коштів формувати оборотний капітал – власних чи позикових; яким повинне бути кількісне співвідношення власних і позикових коштів.

Поєднання власних і позикових джерел формування та поповнення оборотного капіталу – об'єктивна необхідність, обумовлена особливостями кругообігу оборотного капіталу. Економічною метою формування оборотного капіталу являється забезпечення його збільшення, отримання прибутку і зниження ризику.

Власний оборотний капітал є основою початкового формування, здійснення та розвитку фінансово-господарської діяльності підприємства. За рахунок власного оборотного капіталу формується робочий капітал підприємства, вміле використання якого приносить прибуток. Частка власних коштів при формуванні оборотного капіталу повинна бути вагомою, забезпечуючи підприємству фінансову стійкість [3, с. 95].

На основі викладеного вище можна констатувати, що формування оборотного капіталу в необхідному для безперебійного операційного циклу

розмірі слід розглядати як одну з головних проблем фінансово-господарської діяльності підприємства. Від її розв'язання залежать стабільне функціонування та динамічний розвиток суб'єкта підприємництва. Діяльність підприємства можна вважати ефективною тільки тоді, коли вона дає змогу не лише раціонально формувати, а й забезпечувати активний системний пошук джерел поповнення оборотного капіталу для свого подальшого розвитку.

Література

1. Васильців Т. Г. Теоретико-прикладні основи удосконалення управління оборотним капіталом торговельного підприємства [Електронний ресурс] / Т. Г. Васильців, О. О. Якимів // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.14. – С. 210–215.

2. Гудзь О. Є. Джерела формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств / О. Є. Гудзь // Облік і фінанси АПК. – 2007. – № 3–5. – С. 100–105.

3. Біла О. Г. Фінансове планування і прогнозування: навч. посіб. / О. Г. Біла. – Львів: Компакт-ЛВ, 2005. – 312 с.

Гладій І. В., ст. гр. ФСГзм-11
Толстенко О. Ю., ст. викладач

СУТНІСТЬ І ЗНАЧЕННЯ ПРИБУТКУ В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Економічна сутність прибутку досліджувалася економістами з давніх часів. Починаючи ще з XVI-XVII ст., учені намагалися пояснити сутність категорії прибутку та його першоджерела. У міру розвитку економічної теорії трактування прибутку постійно змінювалися та ускладнювалися.

Погляди А. Сміта і Д. Рікардо стали основою створення концепції «продуктивності капіталу», за якою прибуток є результатом заміни людської праці капіталом (засобами виробництва) і здійснення ним такої роботи, що не може бути виконана людською працею. Але ж необхідно зауважити, що засоби виробництва самі по собі прибутку не створюють, він формується тільки при поєднанні капіталу з найманою працею, що створює, так званий, синергетичний ефект (ефект подвійної дії капіталу та праці у їх техніко-економічному злитті).

Прибуток – це додаткова вартість, яка взята в зіставленні з виробничими фондами підприємства. Додаткову вартість, або ту частину всієї вартості товару, в якій втілена – додаткова або неоплачена – праця робітника, називають прибутком. Не весь цей прибуток потрапляє в кишеню капіталіста-підприємця. Монополія на землю дає земельному власникові можливість частину цієї додаткової вартості привласнювати під назвою ренти, причому байдуже, чи використовується земля для сільського господарства, для будівель, для залізниць чи з якою-небудь іншою виробничою метою.

Сучасні західні економісти (П. Самуельсон, Е. Нікбахт, А. Гропеллі), як правило, розвивають теорії прибутку економістів XIX і початку XX століть,